FESTIVAL **TORROELLA** DE MONTGRÍ **2015**

Del 2 al 20 d'agost | www.festivaldetorroella.cat

Dijous, 6 d'agost de 2015
22h - Auditori Espai Ter

Anna Prohaska, soprano
Ensemble Arcangelo
Jonathan Cohen, director

JOVENTUTS MUSICALS
DE TORROELLA DE MONTGRÍ

PROGRAMA

I part

John Dowland (1563-1626)
Lachrimae Pavane, P.15, per a llaüt i arpa

Henry Purcell (1659-1695)
Tell me, some pitying angel (*de The blessed Virgin's expostulation*), cantata per a soprano i baix continu

Tarquinio Merula (1594/1596-1665)
Hor ch'e tempo di dormire, (canzonetta spiritual sopra alla nanna), Op. 13 de *Curtio precipitato et altri capricii*, Llibre segon, per a soprano i baix continu

Francesco Cavalli (1602-1676)
O più d'ogni richezza, escena de l'òpera *Gli amori di d'Apollo e di Dafne*, per a soprano, baix continu i dos violins

Giovanni Felice Sances (c.1600-1679)
Usurpator Tiranno, de les *Cantade a voce sola*, llibre segon, per a soprano i baix continu.

Henry Purcell
Sonata a quatre parts núm. 6 en Sol menor Z. 807 «Chaconne» per a dos violins, violoncel i baix continu.

Barbara Strozzi (1619-1677)
Lagrime mie, del llibre de cantates i arietes per a una sola veu *Diporte di Euterpe,* per a soprano i baix continu

II part

John Dowland
Flow my tears, per a soprano i baix continu

Barbara Strozzi
Che si può fare, ària per a veu sola Op. 8, per a soprano, dos violins i baix continu

Salomone Rossi (c. 1570-1630)
Sonata terza sopra l'arie della Romanesca, Op.12, llibre tercer, per a dos violins i baix continu

Henry Purcell
The plaint: O let me weep, de l'òpera *The fairy queen*, Z,629, per a soprano, violí i baix continu

Domenico Scarlatti (1685-1757)
Sonata per a clavicèmbal en Re menor, K. 90, transcripció per a violí i baix continu

I. Grave
II. Allegro
III. Senza indicazione di tempo...Tarantella
IV. Allegro

Francesco Cavalli
Restino imbalsamate, de l'òpera *La Calisto,* per a soprano, dos violins i baix continu

Henry Purcell
Now that the sun hath veiled his light, Z. 193 per a soprano i baix continu

---

INTÈRPRETS

Jonathan Cohen: clavicèmbal, orgue i direcció musical

Anna Prohaska: soprano

Ensemble Arcangelo: Simon Jones, violí; Pablo Hernán Benedi, Violí II; Nicholas Milne, viola da gamba; Thomas Dunford, llaüt; Angélique Mauillon, arpa

Henry Purcell

Tell me, some pitying angel
(The Blessed Virgin's Expostulation)

Tell me, some pitying angel, quickly say,
Where does my soul's sweet Darling stay,
In tiger's, or more cruel Herod's way?
O! rather let his tender footsteps press
Unregarded through the wilderness,
Where milder savages resort:
The desert's safer than a tyrant's court.
Why, fairest object of my love,
Why dost thou from my longing eyes remove?
Was it a waking dream that did foretell
Thy wondrous birth? no vision from above?
Where's Gabriel that visited my cell?
I call; he comes not; flatt'ring hopes, farewell.
Me Judah's daughters once caress'd,
Call'd me of mothers the most bless'd;
now (fatal change!) of mothers most distress'd.
How shall my soul its motions guide,
How shall I stem the various tide,
Whilst faith and doubt my lab'ring thoughts divide?
For whilst of thy dear sight I am beguil'd,
I trust the God, but oh! I fear the child.

Digues-me, àngel compassiu
(Protesta de la Santíssima Verge)

Digues-me, àngel compassiu, digues ràpidament
on és el dolç estimat de la meva ànima,
amb els tigres, o amb un mètode més cruel d'Herodes?
Oh!, deixa més aviat que les seves tendres passes
petgin desateses el desert
freqüentat per pacífics salvatges:
el desert és més segur que la cort del tirà.
Per què, el més bell objecte del meu amor,
per què hagueres d'apartar-te dels meus ulls enyorosos?
Fou el despertar d'un somni el que pronosticà
la teva meravellosa naixença? Cap visió des de dalt?
On és Gabriel, que visità la meva cel·la?
El crido, i no ve; adéu-siau, esperances aduladores.
Filles de Judà un dia beneïdes,
em diguéreu la més benaventurada de les mares;
ara (canvi fatal!), entre les mares la més angoixada.
Com la meva ànima podrà guiar els seus moviments,
com podré deturar el flux divers, mentre la fe i el dubte
divideixen els meus actius pensaments?,
perquè mentre estic encisada per la teva estimada visió,
confio en Déu, però oh!, temo l'infant.

(Oda per a soprano i baix continu, Z 196, 1693)

Tarquinio Merula

Anonimo
Hor ch'è tempo di dormire

Hor ch'è tempo di dormire
Dormi dormi figlio e non vagire,
Perchè, tempo ancor verrà
Che vagir bisognerà.
Deh ben mio deh cor mio
Fa la ninna ninna na.

Chiudi, quei lumi divini
Come fan gl'altri bambini,
Perchè tosto oscuro velo
Priverà di lume il cielo.
Deh ben mio...

Over prendi questo latte
Dalle mie mammelle intatte
Perchè ministro crudele
Ti prepara aceto i fiele.
Deh ben mio...

Amor mio sia questo petto
Hor per te morbido letto
Pria che rendi ad alta voce
L'alma al Padre su la croce.
Deh ben mio...

Posa hor queste membra belle

Ara que és temps de dormir

Ara que és temps de dormir,
dorm, dorm, fill, i no ploris,
perquè vindrà el temps
en què caldrà plorar.
Oh, amor meu, oh, cor meu,
fes nones, fes nones.

Tanca aquests ulls divins
com ho fan els altres nadons,
perquè aviat un vel obscur
privarà de llum el cel.
Oh, amor meu...

Pren aquesta llet
dels meus pits immaculats,
perquè un ministre cruel
et prepara vinagre i fel.
Oh, amor meu...

Amor meu, que aquest pit sigui
ara per a tu un llit tou
abans no entreguis amb veu forta
la teva ànima al pare en la creu.
Oh, amor meu...

Reposa ara aquests bells membres

Vezzosette e tenerelle
Perchè poi ferri e catene
Gi daran acerbe pene.
Deh ben mio...

Queste mani e queste piedi
Ch'or con gusto e gaudio vedi
Ahimè com'in vari modi
Passeran acuti chiodi.

Questa faccia gratiosa
Rubiconda hor più di rosa
Sputi e schiaffi sporcheranno
Con tormento e grand'affano.

Ah con quanto tuo dolore
Sola speme del mio core
Questo capo e questi crini
Passeran acuti spini.

Ah ch'in questo divin petto
Amor mio dolce diletto
Vi farà piaga mortale
Empia lancia i disleale.

Dormi dunque figliol mio
Dormi pur redentor mio
Perchè poi con lieto viso
Ci vedrem in Paradiso.

Hor che dorme la mia vita
Del mio cor gioia compita
Taccia ognun con puro zelo
Taccian sin la terra e'l Cielo.

E fra tanto lo che faró
Il mio ben contempleró
Ne starò capo chino
Sin che dorme il mio Bambino.

preciosos i tendres,
perquè després ferros i cadenes
et causaran penes cruels.
Oh, amor meu...

Aquestes mans i aquests peus
que ara miro amb gust i gaudi,
ai!, en una altra ocasió
suportaran claus afilats.

Aquest rostre graciós,
ara rubicund més que rosat,
serà embrutat amb escopinades i cops,
amb turments i gran angoixa.

Ah, amb quan de dolor,
única esperança del meu cor,
aquest cap i aquests cabells
suportaran espines afilades.

Ah, que en aquest pit diví,
dolç amor meu estimat,
farà una ferida mortal
una llança impia i deslleial.

Dorm, doncs, fill meu,
dorm, mon Redemptor,
perquè amb posat joiós
ens veurem en el Paradís.

Ara que dorm la meva vida,
la joia del meu cor,
que calli tothom amb molta cura,
que callin en la terra i en el cel.

I què faré mentrestant?,
contemplaré el meu amor,
estaré amb el cap cot
fins que s'adormi el meu infant.

(Cançoneta espiritual, de la col·lecció *Curso precipitato e altri capricii*, Op. 13/11,
per a soprano i baix continu)

Francesco Cavalli

Giovanni Francesco Busenello

O più d'ogni ricchezza

O più d'ogni ricchezza
Prezioso tesoro,
disoccupato core
dalle voglie d'amore.

Gradita libertade,
volontà offesa,
contento sopraumano
aver l'arbitrio sano:

Anima, che non sente
sforzo, che tiranneggia,
veramente confessa
esser Cielo a sé stessa.

Oh, més que qualsevol riquesa

Oh, més que qualsevol riquesa
és un apreciat tresor
un cor lliure
dels capricis de l'amor.

Agradable llibertat,
voluntat ofesa,
és una satisfacció sobrehumana
tenir sa el seny.

L'ànima que no sent
l'esforç que tiranitza,
confessa veritablement
sentir-se com al cel.

Mentre limpida e pura
concede a suoi pensier liberi i voli,
core, che non soccombe
all'amorosa forza,
felicità respira invece d'aure,
e se palpita mai
lo fa per allegrezza, e non per guai.

Aprimi l'uscio d'oro,
condottiera del dì lucida Diva,
sempre mi troverai
in libertà sicura
del velenoso amor senza paura.

Mormoranti ruscelli,
ondosi specchi, e incristallite fonti,
di lubrico zaffir correnti vene
di liquefatti argenti,
preziosi, e dolcissimi canali
non ho timor degli amorosi strali.

Porgimi Ninfa bella
l'armonica mia cetra,
ch'io vò cantar con giubilosi modi
dell'alma libertà le vere lodi.

Libertade gradita,
balsamo della vita,
che ne preserva al core
dall'infezion d'amore,
l'alma mia ti richiede,
che in lei tu voglia stablir tua sede.

Tu sei l'unico bene
che l'anima sostiene,
tu sei la sola pace
della vita fugace,
ché dove tu non vivi
i cori in servitù d'alma son privi.

Stiansi pure perdute
e ricchezza e salute,
ché se ben ricco, e sano
vive lo stato umano,
se cinto da catena,
velen gli è l'oro, e la salute pena.

Musica, dolce musica, tu sei
Vera similitudine celeste;
eco al suono del ciel fan le foreste,
e imitati da noi ridono i Dei.

Seguite pur l'incominciato ballo,
giulive ninfe, allegri pastorelli,
facciano i passi vostri paralleli
a chi di voi non pon mai piede in fallo.

Mentre límpida i pura
dóna ales als seus pensaments lliures,
el cor que no sucumbeix
a la força amorosa,
respira felicitat en comptes d'aura
i si mai batega
ho fa per joia, i no per dissort.

Obre'm la porta d'or,
guia del dia, diva brillant,
sempre em trobaràs
segura en llibertat
sense por de l'amor rancuniós.

Rierols murmuradors
miralls ondulants i fonts cristal·lines,
vénen corrents de lúbric safir,
de fosos argents,
canals preciosos i dolcíssims,
no tinc por dels dards amorosos.

Mostra'm, bella nimfa,
la meva harmònica lira,
vull cantar de manera joiosa
les veritables lloes a la llibertat de l'ànima.

Agradable llibertat,
bàlsam de la vida,
que no preserva el cor
de la infecció de l'amor,
la meva ànima et torna a demanar
que vulguis establir en ella la seva seu.

Ets l'únic bé
que alimenta l'ànima,
ets l'única pau
de la vida fugaç,
on tu no vius
els cors en servitud estan privats d'ànima.

Es perden fins i tot
la riquesa i la salut,
perquè encara que rica i sana
visqui la condició humana,
si està envoltada de cadenes,
l'or és verí, i la salut sofreix.

Música, dolça música,
ets una veritable semblança celestial;
les selves fan eco als sons del cel,
i imitats per nosaltres riuen els déus.

Seguiu el ball començat,
joioses nimfes, alegres pastorets,
feu els vostres passos en paral·lel
amb els que de vosaltres mai no fan un pas en fals.

(Ària de Dafne de l'òpera *Gli amori d'Apollo e di Dane*, Escena IV)

Giovanni Felice Sances

Anonimo

Usurpator Tiranno	**Usurpador tirà**
Usurpator tiranno Della tua libertà sia, Lilla, altrui Che da gl'imperi sui, Non riceve il mio amor perdita, o danno.	No deixis, Lilla, que l'usurpador tirà et prengui la llibertat, que exerceixi la tirania en un altre lloc, que el meu amor no rebi pèrdua o dany.
Faccia'l geloso amante Che non t'oda, ben mio, che non ti mi; Saranno i miei sospiri A suo dispetto d'amator costante.	Faci el cel que el gelós amant no senti la teva veu, estimada, ni miri la teva cara; malgrat seu, els meus sospirs seran els d'un amant fidel.
Procuri par ch'io sia Esule dal tuo affetto e dal tuo core, Che non farà ch'amore Abbandoni già mai l'anima mia.	I encara que procuri exiliar-me del teu afecte i del teu cor, no aconseguirà que l'amor abandoni mai la meva ànima.
Di sdegno, in frà gl'ardori, Armi la voce a strazii i miei rivolto, Non potrà far, il stolto, Che se ben tu non m'ami, io non t'adori.	Tot i que faci servir el menyspreu i la ira per tal de ferir-te, no podrà fer, el neci, que si tu no m'estimes, jo no t'adori.
Ma che val, ch'il rivale Non mi possa impedir ch'io non ti brami, Se, per far ch'io non ami L'adorar giova poco, amar non vale.	Però què importa que el meu rival no em pugui impedir que et desitgi, si, per fer que no t'estimi, adorar ajuda poc, i estimar no val res.
Meta de tuoi diletti Fatto è novo amator, vago e felice A cui concede e lice Il tuo voler del cor gl'ultimi accenti.	Assolit l'objecte del teu desig, heus ací un nou amant, encisador i afortunat, amb qui voldràs compartir l'última poesia del teu cor.
Segane ciò che vuole, Adorerò come adorai 'l tuo nome Le luci tue, le chiome Saranno del mio cor catena e sole.	Passi el que passi, adoraré com sempre el teu nom, els teus ulls i els teus cabells seran la cadena i el sol del meu cor.
Sii pur, Lilla, crudele Tenti, per tormentarmi, angosce e affanni; Non mi diranno gl'anni Altro titolo mai che di fedele.	Sigues doncs, Lilla, cruel, infligeix-me, per turmentar-me, angoixes i sofriments; que els anys no em donaran cap altre títol que el de fidel.

(Madrigal per a soprano i baix continu, núm. 2 del Segon Llibre de Cantade a voce sola)

Barbara Strozzi

Pietro Dolfino

Lagrime mie	**Llàgrimes meves**
Lagrime mie, à che vi tratenete? Perchè non isfogate il fier dolore Che mi toglie'l respir e opprime il core? Lidia, che tant'adoro Perch'un guardo pietoso ahi mi donò Il paterno rigor l'impriggionò Tra due mura rinchiusa Sta la bella innocente	Llàgrimes meves, per què us conteniu? Per què no desfogueu el fer dolor que em talla la respiració i m'oprimeix el cor? Lídia, que tant adoro, perquè em donà, ai!, una mirada pietosa, el rigor patern l'empresonà. Tancada entre dos murs és la bella innocent

Dove giunger non può raggio di sole
E quel che più mi duole
Ed accresci al mio mal tormenti e pene
È cher per mia cagione
Provi male il mio bene.
E voi, lumi dolente, non piangete!
Lagrime mie, à che vi trattenete?
Lidia, ahimè veggo mancarmi.
L'idol mio che tanto adoro
Stà colei trà duri marmi
Per cui spiro e pur non moro.
Se la morte m'è gradita
Hor che son privo di speme
Deh, toglietemi la vita,
Ve ne prego, aspre mie pene.
Mà ben m'accorgo che per tormentarmi
aggioramente la sorte
Mi niega anco la morte.
Se dunque è vero ò Dio
Che sol del pianto mio
Il rio destino hà sete.
Lagrime mie, à che vi trattenete?

on no pot arribar cap raig de sol.
I el que més em dol
i augmenta el meu mal, els meus turments i penes,
és que per culpa meva
rep mal el meu bé.
I vosaltres, ulls adolorits, no ploreu!
Llàgrimes meves, per què us conteniu?
Lídia, ai, sento que em faltes.
L'ídol meu, a qui tant adoro,
és allà entre durs marbres,
sospiro per ella però no em moro.
Si la mort m'agrada
ara que estic privat d'esperança,
ah, preneu-me la vida,
us ho prego, amargues penes meves.
Però comprenc bé que per turmentar-me
més i més el destí
em nega també la mort.
Però si és cert, oh Déu,
que només del meu plor
té set el pervers destí,
llàgrimes meves, per què us conteniu?

(Lament per a soprano i baix continu, de *Diporti di Euterpe*, Op.7)

John Dowland

John Dowland
Flow, my tears

Flow, my tears, fall from your springs!
Exiled for ever, let me mourn;
Where night's black bird her sad infamy sings,
There let me live forlorn.

Down vain lights, shine you no more!
No nights are dark enough for those
That in despair their lost fortunes deplore.
Light doth but shame disclose.

Never may my woes be relieved,
Since pity is fled;
And tears and sights and groans my weary days
Of all joys have deprived.

From the highest spire of contentment
My fortune is thrown;
And fear and grief and pain for my deserts
Are my hopes, since hope is gone.

Hark! You shadows that in darkness dwell,
Learn to contemn light.
Happy, happy they that in hell
Feel not the world's despite.

Brolleu, llàgrimes meves

Brolleu, llàgrimes meves, caieu de les vostres deus!
Exiliat per sempre, deixeu-me lamentar;
on l'ocell negre de la nit canta les seves tristes infàmies,
deixeu-me viure allà abandonat.

Avall, llums inútils, no brilleu més!
Cap nit és prou fosca per a aquells
que es lamenten desesperats per les seves fortunes
perdudes. La llum només mostrarà vergonya.

Les meves penes mai no seran mitigades,
des que la pietat m'ha abandonat;
i llàgrimes i sospirs i laments han privat
els meus dies deprimits de qualsevol joia.

Des de la més alta cima de satisfacció
s'ha llançat la meva fortuna;
i por i aflicció i pena pels meus mèrits
són les meves esperances, des que l'esperança marxà.

Escolteu! Ombres que viviu en la foscor,
apreneu a menysprear la llum!
Feliços, feliços aquells que en l'infern
no senten el despit del món.

(Tonada per a soprano i baix continu, núm. 6 del segon *Book of airs*)

Barbara Strozzi

Aurelio Aureli
Che si può fare

Che si può fare
le stelle rubelle
non hanno pietà
che s'el cielo non da
un influso di pace
al mio penare
che si può fare.
Che si può diré
da gl'astri disastri
mi piovano og'nor;
che si può diré
che le perfido
amor un respiro
di niega al mio martiri

Què es pot fer

Què es pot fer,
si les estrelles rebels
no tenen pietat,
i el cel no té
cap influència de pau
per a les meves penes.
Què s'hi pot fer?
Què es pot dir
dels desastres estel·lars
que em plouen a tot hora;
què es pot dir
si el pèrfid amor
nega un respir
al meu martiri.

che si può dire.
Cosí va rio destin forte
tiranna gl'innocenti
con danna
così l'oro più fido
di costanza e di fè
lasso convienelo raffini d'og'nor
fuoco di pene.
Sì, sì, sì, sì penar
deggio che dare i sospiri
deggio trarne i respiri.
In aspri guai per eternarmi
il ciel niega mia sorte
al periodo vital
punto di morte.
Voi spirti dannati
ne sete beati
s'ogni eumenide ria
sol'è intenta a crucciar
l'anima mia.
Se sono sparite
le furie di Dite
voi ne gl'elisi eterni
i di trahete
io coverò gl'inferni.
Così avvien a chi tocca
calcar l'orme d'un cieco
alfin trabbocca.

Què es pot dir?
Així és el pervers i fort destí,
tirà dels innocents,
que condemna
d'aquesta manera l'or més fidel,
i la constància i la fe
necessiten ésser purificats sempre
pel foc de les penes.
Sí, sí, sí, sí, haig de sofrir,
haig d'exhalar sospirs,
haig de contenir la respiració.
En amarga desgràcia per eternitzar-me,
el cel refusa el meu destí:
la cursa de la vida
porta a la mort.
Esperits condemnats,
no us alegreu,
si totes les malvades fúries infernals
només intenten enutjar
la meva ànima.
Si les fúries
desapareguessin,
passaríeu els dies
en els camps elisis,
mentre jo em consumiré en els inferns.
Això passa a qui li toca
seguir els rastres d'un cec:
al final cau.

(Arieta per a soprano, dos violins i baix continu, d'*Arie a voce sola*, Op. 8)

Henry Purcell

Thomas Betterton
The Plaint: O Let Me Weep

O, let me forever weep:
My eyes no more hall welcome sleep.
I'll hide me from the sight of day,
And sigh my soul away.
He's gone, his loss deplore,
And I shall never see him more.

El plany: oh, deixa'm plorar

Oh, deixa'm plorar per sempre.
Els meus ulls no acceptaran més el son.
M'ocultaré de la vista del dia,
i la meva ànima no deixarà de sospirar.
Ell ha marxat, ploro la seva pèrdua,
i no el tornaré a veure mai més.

(Ària de Juno, de *The fary queen*, primera de l'acte V, Z 629)

Francesco Cavalli

Giovanni Faustini

Restino imbalsamate

Restino imbalsamate
nelle memorie mie
le delizie provate.
Fonti limpide, e pure
al vostro gorgoglio
la mia divina, ed io,
copia diletta, e cara
ci baceremo a gara,
e formeremo melodie soavi,
qui dove con più voci Eco risponde,
unito ill suon de' baci, al suon dell'onde.
T'aspetto, e tu non vieni
pigro, e lento
mio contento;
m'intorbidi i sereni;
anima, ben speranza,
moro nella tardanza.
T'attendo, e tu non giungi.
Luminosa
neghittosa,
con spine il cor me pungi.
Deh vieni, e mi ristora,
moro nella dimora,

Quedin embalsamades

Quedin embalsamades
en la meva memòria
les delícies provades.
Fonts límpides i pures,
en el vostre clapoteig
la meva deessa i jo,
parella dilecta i estimada,
ens besarem amb ganes
i cantarem suaus melodies,
aquí on respon Eco amb diverses veus,
unint el so dels besos al de les ones.
T'espero, i no véns,
mandrosa i lenta
satisfacció meva;
torbes la meva serenitat;
ànima, bé, esperança,
moro en la tardança.
T'espero, i tu arribes.
Lluminosa,
mandrosa,
em punxes el cor amb espines.
Ai, vine, i consola'm,
moro en la demora!

(Ària de Calisto, de l'òpera *La Calisto*, Acte III, Escena I, per a soprano, dos violins i baix continu)

Henry Purcell

William Fuller

An Evening Hymn

Now that the Sun hath veil'd his Light,
And bid the World good Night;
To the soft Bed, my Body I dispose,
But where shall my Soul repose?
Dear God, even in Thy Arms, and can there be
Any so sweet Security!
Then to thy Rest, O my Soul! And singing, praise
The Mercy that prolongs thy Days.
Hallelujah!

Un himne vespertí

Ara que el sol ha velat la seva llum,
i desitjat al món una bona nit,
moc el meu cos cap al llit suau,
però on reposaré la meva ànima?
Déu estimat, fins i tot en els teus braços
pot haver-hi una seguretat tan dolça!
Per tant, al teu repòs, ànima meva! I cantant,
lloa la mercè que allarga els teus dies.
Al·leluia!

(Xacona per a soprano i baix continu, Z 193)

Músiques del segle XVII

De les catorze obres que figuren en aquest programa, totes escrites al segle XVII, vuit foren compostes a Itàlia i sis a Anglaterra. En deu hi intervé la veu de soprano i quatre són purament instrumentals. Aquests dos països, Anglaterra i Itàlia, tingueren un segle XVII especialment brillant, com també Alemanya i França; no així Espanya, que després d'un segle XVI esplendorós, inicià una decadència molt prolongada.

Mentre que a Anglaterra predominà l'ús dels instruments de corda, a Itàlia s'inclinaren més per la veu humana i els instruments pinçats. Els anglesos eren molt aficionats als instruments de corda, que practicaven molt en família, en petits grups, duos, trios... Això no vol dir que no cultivessin també els instruments pinçats: el concert d'avui s'inicia precisament amb una peça de Dowland per a llaüt i arpa; i Dowland hi és també present amb una tonada (el que ells anomenaven *airs*) per a soprano i baix continu. La tonada acompanyada era una especialitat anglesa superada; però el madrigal era també d'una brillantor notable en aquell període.

Dowland fou un dels compositors més importants que convertiren el primer quart del segle en un dels més brillants de la història musical anglesa, coneguda com l'època isabelina, junt amb Byrd, Gibbons, Weelkes, Morley, Tomkins, Wilbye i molts d'altres. Tots ells escrigueren una gran part del seu repertori per a instruments de corda, però també cultivaren activament instruments de teclat com el virginal (tocat amb veritable devoció per la pròpia reina Elisabeth) i instruments pinçats com el llaüt, un instrument molt popular. El musicòleg Harry Halbreich explica que a les barberies els clients s'entretenien tocant el llaüt mentre esperaven la seva tanda...

L'altre compositor anglès programat avui és el més gran de tots, Henry Purcell, que omplí de glòria el període posterior a l'època isabelina, la segona meitat del segle, d'un caire molt diferent, marcada pel caràcter mediocre del rei Carles I, que es deixà dominar pels puritans, que manaren tancar els teatres, prohibiren la música a les esglésies (destruïren tots els orgues) i eliminaren totes les partitures que pogueren. Les coses no milloraren gaire amb l'arribada de Cromwell, tot i ésser ell un gran aficionat a la música. Les coses van canviar amb l'arribada al tron dels Stuarts: Carles II, educat a França, reinstal·là la pràctica i la creació musicals en el període conegut com la Restauració, que comprèn els últims quaranta anys del segle. Purcell pogué triomfar en aquest ambient favorable.

En el programa d'avui hi figura amb quatre peces, tres de les quals són per a soprano i baix continu: una oda, una ària de la seva òpera *The fairy queen* (amb violí solista) i una oda en forma de xacona; l'altra és instrumental: La xacona, de la *Sonata per a dos violins, violoncel i baix continu*.

El panorama italià d'aquell segle és molt diferent. Com explica el musicòleg Claudi Sartori, en una societat marcada per símptomes de decadència moral i gèrmens d'un renaixent pensament lliure, la música era l'únic divertiment i l'única forma artística capaç d'atraure totes les classes, abatent les barreres de castes. És en aquest ambient que es produeix el naixement de l'òpera, a partir del recitatiu cantat, amb la figura universal de Claudio Monteverdi.

La música sacra viu una època esplendorosa, amb les cantates i els oratoris, i la música instrumental i és cultivada brillantment per compositors com Corelli, Frescobaldi, Carissimi, Stradella, Cavalli i tants d'altres. En el programa d'avui figuren els noms de Merula, Cavalli, Sances, Strozzi (una de les poques compositores de l'època), Rossi i Scarlatti, aquest darrer nascut al segle XVII però amb tota la producció escrita al XVIII. Totes són obres vocals, la majoria per a soprano i baix continu, amb algun afegit instrumental, amb dues excepcions sense veu: una Sonata per a dos violins i baix continu de Barbara Strozzi, i una Sonata en quatre moviments per a clavicèmbal, que s'ofereix en una transcripció per a violí i baix continu.

On es fonen els mons anglès i italià és en la temàtica, bastant similar. Com acostuma a succeir en els recitals de cant, el tema predominant és l'amor. Hi és present en cinc de les deu peces cantades: tres són cançons clarament amoroses; igualment ho són les altres dues, però tenyides amb un to lamentós. Laments són també dues altres cançons, una d'elles de clar desesper. I, finalment, tres són de tema religiós.

Manuel Capdevila i Font

ANNA PROHASKA, soprano

Pertanyent a una família de destacats músics austríacs, Anna Prohaska va néixer a Alemanya i va estudiar a l'Acadèmia de Música Hanns Eisler de Berlín. El 2002, quan tenia 17 anys, va debutar a la Komische Oper de Berlín cantant *Turn of the Screw* de Britten. Als 23 anys va assumir el paper de Frasquita de l'òpera *Carmen* de Bizet a l'Staatsoper de Berlín sota la direcció de Daniel Barenboim. Va fer el seu debut al Festival de Salzburg el 2008 amb l'òpera *Rusalka* de Dvorák sota la direcció de Franz Welser-Most. Des de 2007 treballa estretament amb la Filharmònica de Berlín, orquestra amb la qual va estrenar el 2008 l'obra de Wolfgang Rihm *Mnemosyne*.

Anna Prohaska combina el repertori estàndard d'òpera i música clàssica, amb la música contemporània i la música antiga. Ha cantat en teatres com l'Staatsoper Berlín, Bayerische Staatsoper, el Covent Garden de Londres o l'Scala de Milà. Les seves actuacions inclouen sales de concerts com el Wigmore Hall de Londres, el Mozarteum de Salzburg o el Konzerthaus de Viena; i festivals com els de Salzburg, Edimburg o Bad Kissingen. Ha treballat amb directors com Daniel Barenboim, Claudio Abbado, Simon Rattle, Ingo Metzmacher, Pierre Boulez, Gustavo Dudamel o René Jacobs.

Anna Prohaska enregistra amb el segell Deutsche Grammophon i entre els seus discos destaquen *Sirène* (2011), recital de cançons guardonat amb un Echo Klassik; *Enchanted Forest*, programa de música barroca enregistrat amb l'ensemble Arcangelo dirigit per Jonathan Cohen (2013); Lulu Suite (2013) amb la Filharmònica de Viena sota la direcció de Pierre Boulez; i *Behind the Lines* (2014), programa de cançons sobre el tema de la guerra amb el pianista Eric Schneider.

Anna Prohaska debuta al Festival de Torroella

ENSEMBLE ARCANGELO

Arcangelo és un dels grups de música antiga més destacats de l'actualitat que reuneix en les seves files músics excepcionals que destaquen tant com a intèrprets d'instruments antics com de moderns, sota la direcció del seu fundador i titular Jonathan Cohen. Creat el 2010, l'ensemble Arcangelo ha irromput a l'escena musical amb empenta i energia. Actua regularment a les millors sales de concerts i festivals d'Europa i Amèrica. El seu primer enregistramemt, editat per Hyperion el 2011, està dedicat a les cantates de Nicola Porpora. L'han seguit *Arie per Guadagni* (Hyperion, 2012) amb el contratenor Iestyn Davies, que inclou obres de Händel, Gluck i C.P.E. Bach, enregistrament guardonat amb un premi Gramophone 2012; *Amoretti* (Berlin Classics, 2012) amb obres de Mozart, Gluck i Grétry amb la col·laboració de la soprano Christiane Karg; *Finest Arias for Base Voice* (Hyperion, 2012) amb el baix Christopher Purves; *Enchanted forest* (Archiv Produktion, 2013) amb la soprano Anna Prohaska; i *Love and Loss* (Hyperion, 2014) amb madrigals de Monteverdi.

Ensemble Arcangelo debuta al Festival de Torroella

JONATHAN COHEN, director

Jonathan Cohen és un dels joves músics britànics més destacats. Ha forjat la seva carrera d'èxits com a director d'orquestra, violoncel·lista i teclista. És fundador i director artístic de l'ensemble Arcangelo, director associat del conjunt Les Arts Florissants així com director artístic del Tetbury Music Festival.

Paral·lelament a la seva carrera com a director convidat, Jonathan Cohen dirigeix el seu grup Arcangelo a les millors sales de concerts i festivals d'Europa i els Estats Units.

Després d'acabar els seus estudis al Clare College de Cambridge, Cohen va començar la seva carrera de violoncel·lista. Ha estat convidat a dirigir un bon nombre d'orquestres simfòniques i conjunts de música antiga de Gran Bretanya. Va ser membre fundador de The London Haydn Quartet.

Jonathan Cohen debuta al Festival de Torroella

Organitza: Mitjans oficials: Mitjans col·laboradors: Amb el suport de:
Mecenes:
Col·labora: